

УГОВОР

ИЗМЕЂУ САВЕЗНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ О ПРАВНОЈ ПОМОЋИ У ГРАЂАНСКИМ И КРИВИЧНИМ СТВАРИМА

Савезна Република Југославија и Република Хрватска су се у жељи:

унапређења правних односа међу државама,

унапређења сарадње на подручју правосуђа и

олакшања међусобног правног промета,

споразумеле да закључе овај уговор.

ГЛАВА I

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(1) Државе уговорнице се обавезују да ће једна другој, на захтев, а под условима и на начин предвиђен овим уговором, пружати правну помоћ у грађанским и кривичним стварима.

(2) Појам "грађанске ствари" у овом уговору обухвата и привредне и породичне ствари.

(3) Појам "кривичне ствари" обухвата кривична дела.

(4) Правосудни органи држава уговорница, у складу са одредбама овог уговора, пружају правну помоћ и другим органима који су по законодавству државе уговорнице надлежни за ствари из претходних ставова овог члана.

(5) Правна помоћ обухвата достављање судских и вансудских аката и извршење појединих процесних радњи, као што су саслушање сведока и странака, вештачење, увиђај и др.

Члан 2.

(1) Захтев за пружање правне помоћи према овом уговору подноси се у виду замолнице.

(2) Замолницу подноси суд или други надлежни орган државе молиље којој је правна помоћ потребна и упућује је надлежном суду или другом надлежном органу замољене државе који је по замолници надлежан да поступа.

Члан 3.

(1) Замолница садржи:

- 1) назив органа државе молиље од кога потиче замолница, а по могућности и назив замољеног органа;
- 2) име и презиме, пребивалиште или боравиште, занимање и држављанство, односно назив и седиште странака и њихово својство у поступку;
- 3) име, презиме и адресу правних заступника странака, ако их имају;
- 4) ознаку списка и опис случаја за који се тражи правна помоћ, а у кривичним стварима и правну квалификацију учињеног дела;
- 5) предмет замолнице, а по потреби и питања која се имају поставити лицу чије се саслушање тражи;
- 6) назив акта и адресу лица коме треба извршити достављање;
- 7) друге елементе предвиђене овим уговором за поједине видове правне помоћи.

(2) Замолница, као и акти које достављају судови и други органи држава уговорница морају бити потписани и снабдевени печатом суда или органа од кога потичу. Није потребно да буду оверени.

(3) Замољена држава може тражити додатна обавештења и акте који су јој потребни за извршење замолнице.

Члан 4.

(1) Судови и други надлежни органи држава уговорница, ради пружања правне помоћи према овом уговору, по правилу, међусобно комуницирају преко својих надлежних органа, и то:

- а) за Савезну Републику Југославију - преко Савезног министарства правде;
- б) за Републику Хрватску - преко Министарства правосуђа.

(2) Одредба става 1. овог члана не искључује комуницирање дипломатским, односно конзуларним путем.

(3) У хитним случајевима судови и други надлежни органи држава уговорница могу комуницирати и путем Међународне организације кривичне полиције (ИНТЕРПОЛ).

Члан 5.

Судови и други надлежни органи држава уговорница приликом поступања према овом уговору међусобно комуницирају на свом језику.

Члан 6.

(1) Поступање по замолницама за пружање правне помоћи на основу овог уговора врши се по прописима замољене државе уговорнице.

(2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана, замољени орган ће, на захтев суда или другог органа од кога потиче замолница, моћи да поступи на начин који је посебно означен у замолници ако то није у супротности са јавним поретком замољене државе уговорнице.

Члан 7.

(1) Ако суд или други надлежни орган коме је замолница упућена није надлежан за поступање, замолница ће се уступити надлежном суду или другом надлежном органу на територији замољене државе.

(2) Ако замољени орган није могао да удовољи замолници, одмах ће о томе обавестити орган државе молиље и вратиће достављена акта, уз образложење разлога због којих није могао поступити по замолници.

Члан 8.

Достављање аката се доказује потврдом о достављању која се саставља по прописима замољене државе уговорнице. У потврди о достављању мора бити назначено место и датум пријема и потпис примаоца или означен другачији начин достављања.

Члан 9.

Замољена држава може одбити правну помоћ ако би удовољење замолници било у супротности са њеним правним поретком или би могло да штети њеној суверености или безбедности.

Члан 10.

(1) Свака држава уговорница сноси трошкове указивања правне помоћи који су настали на њеној територији, ако овим уговором није другачије одређено.

(2) Државе уговорнице неће захтевати накнаду трошкова за извршење радње по замолницама, осим награде за извршено вештачење и друге трошкове настале поводом вештачења, као и трошкове привременог упућивања лица лишеног слободе у замољеној држави, као сведока, на територију државе молиље.

(3) Сведоку или вештаку, који се одазове позиву суда државе молиље, припада право на накнаду путних трошкова и трошкова боравка, сагласно прописима државе молиље.

(4) У позиву ће се навести које накнаде припадају овим лицима, а на њихов захтев даће им се предујам за покриће трошкова.

(5) Вештачење се може условити претходним полагањем предујма код замољеног суда, ако трошкове вештачења сноси странка.

(6) Замољени суд известиће суд од кога потиче замолница о висини трошкова који су настали поводом извршења замолнице.

Члан 11.

(1) Држављани једне државе уговорнице имају једнаку правну заштиту својих права у поступцима пред судовима и другим органима друге државе уговорнице као и њени држављани.

(2) Држављани једне државе уговорнице имају на територији друге државе уговорнице слободан приступ судовима и другим органима. Пред овим органима они могу да заступају своје интересе, подносе захтеве и предузимају радње под истим условима као и њени сопствени држављани.

(3) Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се и на правна лица основана у складу са законима државе уговорнице на чијој се територији налази њихово седиште.

Члан 12.

(1) Сведок или вештак који се појављује пред судским органима државе молиље, на основу позива који му је достављен од стране судског органа замољене државе, не може, без обзира на његово држављанство, бити подвргнут судском гоњењу, притворен због дела које је предмет судског поступка у коме је тражено његово присуство или за дело које је починио пре него што је напустио територију државе молиље, нити упућен да издржава казну на основу неке раније донесене судске одлуке.

(2) Одредба става 1. не примењује се ако сведок или вештак, иако је за то имао могућности није напустио територију државе молиље у року од петнаест дана пошто му је саопштено да његово присуство више није потребно. У овај рок не урачунава се време у коме сведок или вештак из објективних разлога није могао да напусти територију државе молиље.

Члан 13.

Савезно министарство правде Савезне Републике Југославије и Министарство правосуђа Републике Хрватске даваће, на захтев, једно другом текст прописа који важе или су важили на подручју њихове државе, а по потреби и обавештења о одређеним правним питањима.

ГЛАВА II

ПРАВНА ПОМОЋ У ГРАЂАНСКИМ СТВАРИМА

Члан 14.

Правна помоћ у грађанским стварима у смислу овог уговора обухвата:

- 1) поступање по замолницама,
- 2) ослобођење од давања обезбеђења и од плаћања трошкова судског поступка и
- 3) оверу и достављање исправа.

Члан 15.

Суд или други орган од кога потиче замолница биће на свој захтев благовремено обавештен о времену и месту извршења тражене радње како би евентуално заинтересована странка могла томе да присуствује.

Члан 16.

(1) Од држављанина једне државе уговорнице који учествује у поступку пред судом друге државе уговорнице као тужилац или умешач, није дозвољено захтевати обезбеђење парничних трошкова само зато што је страни држављанин и на територији те државе нема пребивалиште.

(2) Предујам трошкова поступка које сноси странка може се захтевати од држављана друге државе уговорнице под истим условима и у истом обиму као и од сопствених држављана.

(3) Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се и на правна лица.

Члан 17.

Држављани једне државе уговорнице су пред судовима друге државе уговорнице ослобођени плаћања трошкова судског поступка под једнаким условима и у једнаком обиму као и држављани те државе.

Члан 18.

(1) Уверење о имовном стању на основу којег се признаје ослобођење од плаћања трошкова судског поступка из члана 17. овог уговора, издаје надлежни орган оне државе уговорнице на чијој територији молилац има пребивалиште.

(2) Ако молилац има пребивалиште на територији треће државе, ово уверење може издати надлежно дипломатско или конзуларно представништво државе уговорнице чији је он држављанин на територији треће државе.

(3) Суд који одлучује о захтеву за остваривање права на ослобођење од плаћања трошкова судског поступка из члана 17. овог уговора може, по потреби, тражити додатна обавештења од органа државе уговорнице чији је молилац држављанин.

Члан 19.

(1) Исправе које је издао или оверио у прописаном облику суд или други надлежни орган државе уговорнице и које су снабдевене потписом и службеним печатом надлежног органа, није потребно даље оверавати за употребу на територији друге државе уговорнице.

(2) Став 1. овог члана односи се и на преписе и фотокопије исправа, које је оверио суд или други надлежни орган.

Члан 20.

Јавне исправе издате од надлежних органа друге стране уговорнице имају исту доказну снагу као и домаће јавне исправе.

Члан 21.

(1) Државе уговорнице достављају једна другој изводе из матичних књига који се односе на лична стања држављана друге државе уговорнице.

(2) Исправе из става 1. овог члана достављају се, без такса и трошкова, дипломатском или конзуларном представништву.

(3) Исправе из става 1. овог члана достављају се сваких шест месеци, а на захтев заинтересоване странке одмах.

ГЛАВА III

ПРАВНА ПОМОЋ У КРИВИЧНИМ СТВАРИМА

Члан 22.

Правну помоћ у кривичним стварима чине:

- 1) општи видови правне помоћи и
- 2) уступање и преузимање кривичног гоњења.

Члан 23.

(1) Општи видови правне помоћи посебно обухватају извршење појединих процесних радњи, као што су саслушање окривљеног, сведока и вештака, увиђај, претрес просторија и лица, заплону предмета, као и достављање аката, писмених материјала и других предмета који су у вези са кривичним поступком у држави молиљи.

(2) Уз замолницу за претрес лица или просторија или заплону предмета прилаже се један примерак или оверени препис одлуке органа који моли ову радњу.

(3) Предмете и изворнике аката и писмена који су достављени ради извршења замолнице држава молиља вратиће што пре замољеној држави уколико их се она не одрекне.

Члан 24.

(1) Уколико држава уговорница, која спроводи кривични поступак позове, као сведока или ради суочења, лице које је лишено слободе у другој држави уговорници, то лице ће се, уколико се са тим сагласи, привремено предати држави молиљи.

(2) Држава молиља мора привремено предато лице вратити у року који одреди замољена држава.

(3) Предаја ће се одбити:

1) ако се лице лишено слободе с тим не сагласи;

2) ако би услед предаје могло доћи до продужења његовог лишења слободе;

3) ако постоје други важни разлози против његове предаје држави молиљи.

(4) Предаја се може одложити ако је присуство лица лишеног слободе потребно у кривичном поступку који се води на територији замољене државе.

(5) Ако трећа држава треба да преда једној од држава уговорница лице лишено слободе преко територије друге државе уговорнице, друга држава уговорница ће, придржавајући се одредаба овог уговора, одобрити транзит лица лишеног слободе ако оно није држављанин те државе уговорнице.

(6) У случају из става 1. овог члана предато лице мора бити у притвору на територији државе молиље, а у случају из става 5. овог члана на територији државе замољене за транзит, уколико држава од које је затражена предаја не захтева да оно буде пуштено на слободу.

(7) Ако замољена држава удовољи замолници, држава молиља је дужна да лице лишено слободе држи у притвору за време његовог боравка на њеној територији и да га, по предузетој радњи правне помоћи, одмах врати држави молиљи уколико она не захтева да буде пуштено на слободу. Предато лице ужива заштиту предвиђену у члану 12. овог уговора.

Члан 25.

(1) Орган који подноси замолницу за правну помоћ, на захтев, биће од стране замољеног органа благовремено обавештен о времену и месту извршења замолнице.

(2) Заинтересовани правосудни органи и лица која учествују у кривичном поступку, као и њихови правни заступници могу присуствовати приликом предузимања радње правне помоћи ако се с тим сагласи замољена држава уговорница.

(3) Сагласност за присуствовање органа и других лица државе молиће у смислу става 2. овог члана у Савезној Републици Југославији даје Савезно министарство правде, а у Републици Хрватској Министарство правосуђа.

Члан 26.

(1) Државе уговорнице обавештавају једна другу о свим осудама држављана друге државе уговорнице које су уписане у њену казнену евиденцију. Изводе из казнене евиденције државе уговорнице достављају сваких шест месеци путем министарстава правосуђа држава уговорница.

(2) Државе уговорнице једна другу обавештавају и о другим подацима уписаним у казнену евиденцију.

(3) На молбу, државе уговорнице достављаће, једна другој податке о лицима која су држављани друге државе уговорнице, а која се налазе под истрагом или против којих је покренут кривични поступак на територији друге државе уговорнице.

Члан 27.

Државе уговорнице одбиће правну помоћ:

1) ако дело, које је наведено у замолници, по праву замољене државе није кривично дело;

2) ако је замолница у вези са делом, које је по мишљењу замољене државе, политичке или војне природе.

Члан 28.

(1) Ако је држављанин једне државе уговорнице или лице које на њеној територији има пребивалиште учинило кривично дело на територији друге државе уговорнице које је судски кажњиво у обема државама уговорницама, држава уговорница у којој је дело учињено може замолити другу државу уговорницу да преузме кривично гоњење.

(2) Надлежни органи замољене државе спроводе кривични поступак у складу са прописима те државе.

Члан 29.

(1) У замолници за преузимање кривичног гоњења мора бити описано чињенично стање и морају бити наведени што потпунији подаци о окривљеном, његовом држављанству и пребивалишту или боравишту.

(2) Замолници треба приложити:

1) списе у изворнику или овереном препису;

- 2) доказ о држављанству, односно пребивалишту лица за које се моли преузимање кривичног гоњења;
- 3) извод одредби из кривичног закона које су примењене у тој кривичној ствари;
- 4) изјаве оштећених да су сагласни са уступањем кривичног гоњења.

Члан 30.

Правосудни органи државе молиће привремено се одричу мера гоњења за дела наведена у замолници за преузимање кривичног гоњења. Од таквих мера се у сваком случају одустаје:

- 1) ако је надлежни суд или надлежни орган замољене државе уговорнице коначно обуставио кривични поступак због недостатка доказа или зато што почињено дело није кривично дело;
- 2) ако је окривљени у замољеној држави уговорници правноснажно ослобођен;
- 3) ако је одлука суда која је донесена у замољеној држави уговорници већ извршена, или извршењу нема места по закону или због акта о помиловању или амнестији, или је према праву замољене државе наступила застарелост.

Члан 31.

Замољена држава уговорница обавештава државу молиљу о исходу кривичног поступка у вези са замолницом за преузимање кривичног гоњења и ради тога доставља правноснажну одлуку у изворнику или овереном препису.

ГЛАВА IV

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 32.

Овај уговор подлеже потврђивању (ратификацији). Потврђивање се спроводи у складу с уставом држава уговорница.

Члан 33.

- (1) Овај уговор ступа на снагу по истеку тридесетог дана од дана добијања последње ноте која садржи обавештење о извршеној ратификацији.
- (2) Уговор се закључује на неодређено време. Њега може писмено отказати свака држава уговорница дипломатским путем с отказним роком од шест месеци.
- (3) Овај уговор привремено се примењује од 1. новембра 1997. године.

Овај уговор сачињен је у Београду, дана 15. септембра 1997. године у два истоветна примерка, на српском и хрватском језику, с тим да су оба текста исте важности.

За Савезну Републику Југославију,
Милан Милутиновић, с. р.

За Републику Хрватску,
Мате Гранић, с. р.